

Рагуліна А. О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Бурковська А. В.**, к.е.н, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПОДАТКОВА КОНКУРЕНЦІЯ МІЖ КРАЇНАМИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Оподаткування було одним з важливих елементів у наборі інструментів політики щодо конкуренції між державами. Інструменти оподаткування включають, зокрема, ставки податку і пільгові режими оподаткування, які пропонують нижчий податковий тягар на певні види доходу, як правило, пов'язані з мобільною діяльністю або певними географічними регіонами. Ефективна податкова система забезпечує стабільність економічного розвитку держави, так як вона є основним джерелом надходження коштів до державного бюджету. Одним із напрямків удосконалення податкової системи нашої країни є порівняння із системами розвинених іноземних країн.

Податкова конкуренція між країнами - це ситуація, коли країни «змагаються» між собою, намагаючись привернути іноземні інвестиції та підприємства шляхом зниження податків або надання інших податкових пільг, що може мати як позитивні, так і негативні наслідки для економіки [1].

Міжнародна податкова конкуренція має певний вплив на національний економічний розвиток. Вона, зокрема, покращує ефективність функціонування світових ринків в умовах різноманітності національних систем оподаткування. Крім цього, підвищуються як ефективність сфери надання публічних послуг, так і загальне благополуччя. Поява міжнародної податкової конкуренції сприяє перетворенню національних податкових систем і їх векторизацію на підтримку внутрішнього економічного зростання.

Вважаємо доцільним проаналізувати ставки податків в окремих країнах ЄС і Україні (табл. 1):

Таблиця 1. Ставки податків в окремих країнах ЄС і Україні

Назва країни	Назва податку		
	ПДФО	Податок на прибуток	ПДВ
Україна	18%	18%	20%
Румунія	10%	16%	19%
Угорщина	15%	9%	27%
Німеччина	Прогресивна- від 14% до 45%	29,89%	19%
Франція	Прогресивна- від 14% до 45%	31%	20%

Джерело: побудовано автором за даними [2]

Як бачимо, в Україні середньоєвропейський рівень оподаткування. Дослідження [3] виявили значну різницю між поточними податковими ставками: від 29% у Болгарії до 76% у Швеції; 28 країн мають ставки, які перевищують 50%, а середня ставка для всіх країн складає 56%.

Одним з основних наслідків податкової конкуренції є зростання привабливості країни для іноземних інвестицій. Зниження податкового тягаря може привернути бізнеси з інших країн, що стимулює економічне зростання та створення нових робочих місць. Крім того, це може сприяти розвитку інновацій та підвищенню конкурентоспроможності країни.

Однак, податкова конкуренція також може мати і негативні наслідки:

1) Зниження податків може призвести до зменшення доходів держави, що обмежує її можливості фінансування соціальних програм та інфраструктури;

2) Країни, які активно залучають іноземні інвестиції через податкову конкуренцію, можуть стати залежними від цих інвестицій. Це може призвести до вразливості в разі економічних коливань в інших країнах.

3) Зниження бюджетних надходжень також може призвести до втрати якості громадських служб, таких як охорона здоров'я, освіта та безпека. Це може негативно вплинути на якість життя громадян [4].

Отже, податкова конкуренція між країнами має як позитивні, так і негативні наслідки для економік конкуруючих держав. Важливо знайти баланс між стимулюванням інвестицій і забезпеченням фінансової стабільності та соціального розвитку країни. Для забезпечення стійкого економічного розвитку країни важливо збалансувати свою податкову політику та співпрацювати на міжнародному рівні для запобігання підвищеній податковій конкуренції. Тільки тоді можна досягти економічного зростання, яке принесе користь всьому суспільству.

Список використаних джерел:

1. Chapter 6 Has Tax Competition Become Less Harmful? URL: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781513511771/ch006.xml>.
2. Податки в Україні vs країни ЄС: де платять більше? – Ціна держави - проект CASE Україна. URL: <https://cost.ua/714-podatky-v-ukrayini-vs-krayiny-eu-de-platyat-bilshe/>.
3. Лук'янчук С. Чи високі в Україні податки? Порівняння податкових ставок у розвинених країнах світу. Texty.org.ua – статті та журналістика даних для людей. URL: <https://texty.org.ua/articles/103913/chy-vysoki-v-ukrayini-podatky-porivnyannya-podatkovykh-stavok-u-rozvyenyh-krayinah-svitu/>.
4. Peer Pressure: tax competition and developing economies. World Bank Blogs. URL: <https://blogs.worldbank.org/governance/peer-pressure-tax-competition-and-developing-economies>.